

Process rollframtagning

De roller som ska beskrivas inom ramen för FRIHSK:s rollframtagning ska omfatta de vanligaste rollerna för farmaceuter inom hälso- och sjukvården. I rollerna ska det vara tydligt om eventuell lagstiftning/huvudman bestämmer rollens innehåll. Rollerna ska vara indelade enligt kompetenser som logiskt hör ihop, enligt de kompetensprofiler farmaceuter har i praktiken. Rollerna ska, om möjligt, vara oberoende av plats.

I förlängningen finns en ambition att likna andra vårdprofessioners utveckling i yrket, t.ex. ST-utbildning och att utbildning/utveckling ska kunna genomföras inom ramen för en tjänst.

I arbetet med rollerna tas hänsyn till internationella standarder/rekommendationer.

Syftet med detta dokument är att beskriva hur arbetet med roller – framtagning och revidering – inom FRIHSK-ramverket ska gå till.

Roll - yrke – utbildning - legitimation

Ett yrke är en betald sysselsättning som man utbildar sig till. Ett yrke behålls trots att man byter arbetsgivare eller utbildar sig till något annat. Det finns i Sverige två tydligt definierade farmaceutiska yrken, med olika yrkesutbildning.

Receptarie är ett yrke med en 3-årig utbildning som leder till yrkeslegitimation som receptarie.

Apotekare är ett yrke med en 5-årig utbildning som leder till yrkeslegitimation som apotekare.

Legitimationen är ett uttryck för att en yrkesutövare står under samhällets tillsyn och har godkänts för yrkesverksamhet inom det område legitimationen avser. Legitimationens huvudfunktion är att vara en garanti för att personalen har en viss kunskapsnivå och vissa personliga egenskaper. Den utgör också en varudeklaration av personalens kvalifikationer. Rätten till legitimation förbehålls sådana grupper av yrkesutövare som har en självständig yrkesfunktion med kvalificerade arbetsuppgifter och ett särskilt ansvar för patienternas säkerhet i vården och som i inte oväsentlig utsträckning vänder sig direkt till allmänheten, t.ex. i egenskap av fria yrkesutövare.

Legitimationsyrken i hälso- och sjukvården regleras i Patientsäkerhetslagen SFS 2010:659.

Yrkesroller är roller som kan förekomma inom respektive yrke. Dessa är ofta både knutna till yrket och till en tjänst, utlyst av en viss arbetsgivare. En tjänst specificeras av en arbetsbeskrivning, även denna skriven av arbetsgivare.

ANSVARSNIVÅER

Generell styrgrupp FRIHSK – samtliga roller

Denna utgörs av utsedda representanter för Offentligsektionens styrelse inom Sveriges Farmaceuter, samt Sjukvårdsfarmacisektionens styrelse inom Apotekarsocieteten.

Denna beslutar om att:

- initiera revidering av roll,
- revidera roll utifrån rekommendation från referensgrupp,
- yrkes-/utbildningspolitiska ställningstaganden.

Kan adjungera andra till mötet, utan rösträtt.

Referensgrupp för respektive roll

Denna utgörs av utsedda representanter utspritt i olika regioner, företräddesvis av farmaceuter som själva innehar rollen och chefer för rollen. Dessa väljs genom enhälligt beslut av styrgrupp. Väljs per revisionsperiod.

Denna beslutar om att:

- rekommendera revidering av respektive roll.

SKAPA/ÄNDRA ROLL

1. Behov av ny/ändrad roll

FRIHSK-ramverket kommer att kontinuerligt revideras, för att spegla arbetsmarknaden för farmaceuter inom hälso- och sjukvård.

En FRIHSK-roll kan behöva läggas till/ändras:

- om rollbeskrivning saknas för vanligt förekommande roll för farmaceuter i hälso- och sjukvården,
- om arbetsuppgifter inom vanliga roller ändras,
- om rollen uppfattas som ofullständigt beskriven,
- om rollen behöver ändras på grund av ändrade omständigheter på arbetsmarknaden.

De första granskningarna av respektive FRIHSK-roll är tänkta att ske efter inom 24 månader, därefter med större intervall.

2. Definiera rollens arbetsuppgifter, nivåer, kompetenser och titel

Detta steg görs av referensgrupp för respektive roll.

Karaktäriserande arbetsuppgifter för rollen samt på respektive nivå beskrivs. Exempel på karaktäriserande arbetsuppgifter är att "genomföra läkemedelsgenomgångar".

Nivåindelning ska följa de generiska nivåer som finns definierade (bilaga 1).

Reella kärnkompetenser som behövs för respektive roll och nivå definieras. Bland definierade kompetenser:

- välj vilka kompetenser som hör till rollen,
- markera kärnkompetenserna (t.ex. för kliniska farmaceut exv. farmakoterapi),
- definiera vilken grad (viss/god/hög/mycket hög) som krävs för respektive kompetens och nivå.

Bland formella kompetenser:

- välj vilka formella kompetenser som tillhör till respektive roll och nivå, inkl. på vilka nivåer man som receptarie behöver har examen inom de farmaceutiska disciplinerna på master- eller magisternivå.

3. Roll fastställs och kommuniceras

Styrgruppen beslutar om revidering, med referensgruppens rekommendation som underlag.

Styrgruppen tillser att respektive organisation kommunicerar ny/förändrad roll, t.ex. genom att hemsida uppdateras, utskick till medlemmar och icke-medlemmar (t.ex. via NFRK) görs, företrädare för farmaceutiska utbildningar informeras etc.

FÖLJA UPP ROLLER I VERKLIGHETEN

Följa upp löner i relation till roller

Sveriges Farmaceuters offentligsektion arbetar för att löner kan följas upp för respektive roll exv. genom att löneenkät är anpassad efter FRIHSK-ramverk.

Följa upp roll

Styrelsen för Offentligsektionen inom Sveriges Farmaceuter, samt styrelsen för Sjukvårdsfarmacisektionen inom Apotekarsocieteten arbetar för att tillämpningen av FRIHSK-ramverk i regioner följs upp. Sektionsstyrelsen för Offentligsektionen inom Sveriges Farmaceuter bör i detta ta kontakt med lokalföreningar inom SFa.

- Används ramverket?
- Vilka hinder finns?
- Vilka åtgärder kan göras för att ramverket ska kunna komma till ändamålsenlig användning (t.ex. ändrade författningar/nya utbildningar/ändringar i avtal)?

Sektionsstyrelserna ansvarar för att arbeta fram åtgärder för eventuella problem som kan uppkomma vid uppföljning av rollen, med målet att ramverket ska kunna användas i praktiken.

Sektionsstyrelserna arbetar för att roller inkl. nivåer inom dessa i förlängningen definieras i nationella standarder, exempelvis AID-kodverk.

Bilaga 1. Nivåindelning

Nivå 1 – utför karaktäriserande arbetsuppgifter under handledning. Är under egen utbildning. Motsvarar AT-tjänst.

Nivå 2 – utför självständigt karaktäriserande arbetsuppgifter. Medverkar i förbättringsarbete. Handledning av studenter och kollegor.

Nivå 3 – samma som nivå 2. Kan starta/utveckla klinisk farmaceutisk verksamhet lokalt. Vidareutbildad inom sitt område. Motsvarar genomgången ST-tjänst.

Nivå 4 – samma som nivå 2 och 3. Huvudansvar för att på en övergripande nivå utveckla och vidareutbilda inom området. Bedriver forskning och utvecklar nya arbetssätt.

För vidare utveckling inom sitt kliniska område ser arbetsgruppen att universitetens akademiska karriärstege tar över med meritering som doktor, docent och professor.